

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Sagen i sin Helhed sattes til Forhandling.

Ingen begærede Ordet.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmig med 68 Stemmer.

Formanden (*Sofus Høgsbro*): Lovforslaget vil nu blive tilstillet Statsraadet.

Vi forbigaa den næste Sag paa Dagsordenen angaaende Testamentfuldbyrdere og gaa da over til den sidste Sag, nemlig:

Eneste Behandling af Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere.

(Lovforslaget findes i Tillæg C Sp. 421—34; Udvalgets Erklæring i Tillæg B Sp. 1513—16.)

Sagen i sin Helhed sattes til Forhandling.

Ordføreren (*N. Pedersen*): Endskønt det Lovforslag, som foreligger, i ikke faa og ikke helt uvæsentlige Punkter afviger fra, hvad Folketinget tidligere har vedtaget, maa det dog indrømmes, at der fra Landstingets Side er gjort saa betydelige Indrømmelser over for Folketinget, at Folketingets Udvalg, som de ville have set af Betænkningen, nu kan have god Føje til at tilraade at vedtage Lovforslaget uforandret. Jeg skal ikke komme ind paa denne Sags Historie i de tre Aar, vi have behandlet den her paa Rigsdagen, eller forsøge at paavise, hvem de Mangler, som dette Lovforslag sikkert har, skyldes. Jeg føler mig i Øjeblikket mere tilbøjelig til at fremhæve den Velvilje, der fra alle Sider er vist over for Lovforslaget, og jeg føler mig ogsaa overbevist om, at Lovens Frugter skulle bringe enhver, som har arbejdet paa at fremme denne Sag, rigelig Løn. Denne Lov naar ikke ud til ret mange, men man maa jo her huske paa, at det kun er et Forsøg, en Begyndelse, og at man i Fremtiden vil kunne opnaa større Resultater end det, som kan opnaas ved en Lov som denne, der kun skal gælde for et Tidsrum af 5 Aar. Saa meget tror jeg er sikkert, at dette Lovforslag netop tager fat paa den værste Samfundssygdom, som er her i Landet, og jeg haaber ogsaa, at det vil lykkes efterhaanden i stærkere

Grad at faa noget gjort for den Samfundsklasse, som man ved denne Lov tilsigter at hjælpe.

Jeg skal kortelig angive Lovens Indhold, som den nu foreligger for os. For saa vidt som Statslaanet strækker til, vil en Landarbejder, der godtgør at være i Besiddelse af 400 Kr., kunne købe en Ejendom, der med Jord, Bygninger, Besætning, Inventarium osv. koster 4,000 Kr., og han vil da kunne faa de $\frac{9}{10}$ eller 3,600 Kr. som Statslaan til en Rente af 3 pCt. Dette Laan er afdragsfrit i de første 5 Aar, og Udgiften vil da paa et saadant Jordbrug blive 108 Kr. om Aaret. Derefter skal Ejeren afdrage 1 pCt. af Halvdelen af Statslaanet, og Udgiften vil da — jeg forudsætter stadig, at denne Ejendom er naaet op til det Maksimum, som Loven tillader, 4,000 Kr. — blive 120 Kr. i de følgende 45 Aar, indtil Halvdelen af Statslaanet er afdraget. Derefter vil den sidste Halvdel af Statslaanet blive at afdrage med $\frac{1}{2}$ pCt., og den aarlige Udgift bliver da 63 Kr., indtil Statslaanet er fuldt afdraget efter ca. 64 Aar. Staten udlaaner hertil aarlig 2 Millioner Kr. Det er jo klart, at naar Staten bringer de Offre, som her er antydede, for at fremme denne Sag, maa den selvfølgelig ogsaa sikre sig, at det er paalidelige og dygtige Mænd, som faa disse Ejendomme, at Jorden drives forsvarlig, og at disse Ejendomme opretholdes efter deres Bestemmelse. Naar Staten har udlaant 10 Millioner Kr., og man forudsætter, at Staten selv laaner disse Penge til 3 $\frac{1}{4}$ pCt., vil Statens aarlige Rentetab andrage $\frac{1}{4}$ pCt. af 10 Mill. Kr. eller kun 25,000 Kr. aarlig, og det er jo ikke meget, men der er ikke Tvivl om, at hvis det viser sig, at dette Forsøg lykkes, vil Staten i Fremtiden komme til at udbetale langt større Beløb og lide et langt større Rentetab end det, der efter denne Lov kan blive Tale om. Fordelene for Laantagerne ere ogsaa langt større, end dette Rentetab antyder, thi det er sikkert, at ikke nogen Laantager paa langt nær vil kunne laane de $\frac{9}{10}$ af en Ejendoms Værdi til en Rente af 3 $\frac{1}{4}$ pCt., og her laaner han dem endog til 3 pCt. Deri ligger i Virkeligheden en langt større Fordel for Laantagerne, end Statens Rentetab antyder. Og Staten bringer jo ogsaa paa andre Maader Offre og Begunstigelser. Jeg skal saaledes nævne, at Staten lønner Amtskommissionerne, betaler Vurderingen, hvor en saadan findes fornøden, at der gives Brugeren Skøde paa stemplet Papir til Takst 1 Kr., at Panteobligationer ud-